Om

a.

Esperanto ved jernbanerne i 100 år

Af DEFA 15. december 2009 • I kategorien Plansprog • 🔠 🖂 🚮 🧳

Skaberen af esperanto, L.L. Zamenhof (1859-1917), fejres i dag, 15. december, på sin 150 års fødselsdag. (Foto: Wikimedia)

skal hen til 1948, hvor den internationale forening nystiftedes under navnet Internacia Fervojista Esperanto-Federacio, og det er den, der stadig lever og siden 1949 har afholdt årlige IFEF-kongresser, hvis hovedformål er faglige foredrag, diskussioner og udflugter.

DEFA, som er den danske landsforening af IFEF, stiftedes i marts 1948, og det var danskere, der havde mod til at invitere til den første IFEF-kongres i 1949. DEFA har arrangeret kongres yderligere fire gange, senest i 1998.

Fagterminologisk ordbog

Gennem alle de hundrede år har det været en kongstanke at skabe esperanto-oversættelser af de

mange fagudtryk (termer), og der har været gjort mange forsøg: små ordbøger fra og til forskellige sprog er udgivet i tidens løb, men først den almene brug af computer har de senere årtier virkelig sat skub i arbejdet. Grundlaget for dette ordbogsarbejde er flere udgaver af en jernbanefaglig ordbog, først i bogform og nu på CD-ROM, som den internationale jernbaneunion UIC star for.

Vi

Det store gennembrud kom i 1988, hvor en esperantoversion af den daværende ordbog med ca. 11.000 termer så dagens lys. Siden da arbejder en kommission bestående af esperantotalende kolleger fra en række lande på at forbedre og aktualisere denne, og lige nu foreligger ordbogen på CD-ROM med omkring 16.000 termer på 19 sprog, herunder esperanto. UIC anerkender esperanto-kommissionen på lige fod med jernbaneselskaberne, og i visse henseender giver det endda en øget internationalisering til arbejdet, fordi de esperantotalende kommer fra flere sprogområder (germansk, romansk, slavisk osv.), hvilket giver diskussionerne større spændvidde.

Den praktiske dagligdags brug af esperanto, formidlet af kollegerne, har haft vanskeligere vilkår i den første lange tid, men de årlige kongresser har dog lige fra starten præsenteret både mundtlige og skriftlige indlæg med fagligt indhold, og siden 1992 er der udkommet 17 hæfter med omkring 120 artikler – så man kan med god samvittighed sige, at esperanto er fuldt anvendelig til jernbanefaglig brug.

De seneste års opsplitning af jernbaneselskaberne, den tiltagende fokusering på økonomi i erhvervslivet og kropsdyrkelse i fritidslivet og en ensidig sprogsatsning i samfundet generelt vanskeliggør ved foretagender som jernbanerne flerkulturelle aktiviteter som esperantosamfundet. Men ved FISAIC, som er en international sammenslutning af fritidsaktiviteter ved jernbanerne, anerkendes esperanto som et af de tre arbejdssprog (oprindelig kun fransk og tysk), selv om der også hér, specielt fra nordeuropæisk side, er bestræbelser i gang for at ændre dette i retning af ét sprog, nemlig engelsk.

Sporadisk har forskellige jernbaneselskaber brugt esperanto i brochurer og køreplaner. DSB havde således køreplanens tegnforklaring på fem sprog (dansk, tysk, engelsk, fransk og esperanto) i perioden 1965-2000. Her fra køreplanens side 13:

I sommeren 1909 blev der arrangeret international esperantokongres i Barcelona. Blandt deltagerne var en del jernbanefolk, som i løbet af ugen fandt sammen og blev enige om at gøre noget for at udbrede kendskabet til det dengang 22 år gamle sprog. Allerede på det tidspunkt eksisterede der flere fag- og interessegrupper i verdensesperantosamfundet, og esperantoarbejdet i jernbanesammenhæng har altid været præget af først og fremmest det faglige.

Et andet aspekt var 'det internationale moment i arbeidet'. Jernbanefolk har altid haft gode muligheder (i forhold til deres sociale placering i samfundet, især før i tiden) for at reise og møde nye folk og kulturer - og har brugt disse muligheder.

9. september samme är stiftede disse mennesker en international forening for esperantotalende jernbanefolk, og allerede året efter udkom det første jernbanefaglige esperantoblad.

Der blev i de følgende mange år gjort rigtig meget for at videreudvikle samarbejdet, men forskellige 'forhindringer', ikke mindst de to verdenskrige, slog kontakterne i stykker.

Klistermærke fra IFEFs 61. Kongres (og festligholdelse af de 100 års esperanto-arbejde ved jernbanerne) i Italien maj 2009. De fleste kongresser udgives der klistermærker for året før, så folk kan nå at reklamere lidt på juleposten.

Seneste sprognyheder 🚵

4/5 Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.c

Lille indsats styrker små børns sprog | www.dr.dk

Lad os komme det danske 'jantekomma' til 26/4 livs | politiken.dk

23/4 Ud med sproget - Berlingske Mener | www.b.dk

Unikt runefund i centrum af Odense | videnskab.dk

John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 | 4/1 www.nytimes.com

Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice | www.theguardian.com

20/5 Bill Funding Native Language Programs Passes | mtpr.org

Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music \mid wam.org.au

Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online | nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Plansprog'

Otto Jespersen og ido Otto Jespersen og esperanto Otto Jespersen og volapük

Vilhelm Thomsen og fællessproget

Nve kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Monica Scheuer til Jødiske efternavne

jane til Jødiske efternavne

InglêS til Sprogene i Mozambique

Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?

Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?

Henrik Klindt-Jensen til Ded borrijnholmska måled

Artikler om

Klarigo de la signoj en Esperanto 2 Labortage1) S-trajno veturas loke en la cikioj estas kunpreneblaj i horoj lunde-vendrede 7a0 Dimanĉe kaj festotage') (Festotagoj en Danio. 1/6, 25/12, 26/12 1998, 1/1, 1/4, 2/4, 5/4, 30/4, 13/5 kaj 24/5 1999 EuroCity-trajno. Sidloko e al/de eksterlando. Aldona jaĝoj en Danio, vidu la hor Labortage escepte de sabatoji) Ciutage escepte de sabatoji) EúroNokto, Nokta altkvalit Sabate kaj dimanĉe/festotage¹) Trajnšanĝo/busŝanĝo Restoracivagono Marde¹) \Box T2 Rektaj vagonoj. Merkrede¹) dina) Aútobusa servo خعب Pram-interligo Vendrede1) Sabate¹) _ Rapidpramo/Flugboato Dimanĉe') Biciklokunpreno Biciklokunpreno certajn ta ¹)aú en la posta nokto...
(por tiuj trajnoj, kiuj - kiel lastaj trajnoj de la koncerna tag-trafiko - veturas post noktmezo) sampaĝan noton ರ Dumvojaĝa infanvartado \$ La signo - ekz (a) aú 11 kune kun la ondolínio informas, kiam Litvagono veturas la traino Kuŝvagono 2-a klaso La trajno/aútobuso ne haltas en la koncerna stacio/haltejo 霏 Limstacio kun dogan- kaj InterCity-trajno. La trajno ofertas jenajn lokojn. "Business" (1-a klaso), kaj "Standard" (normlokoj, 2-a klaso). En "Standard" ekzistas sekcioj kun ripoz- kaj famililokoj. Krome eblecon rezervi lokon por inflanĉaretoj kaj rulseĝoj. Biciklokunpreno nur, se markila per 45. Ebleco por rezervi sldlokon, vidu la paĝojn "Togrejser i Danmark" (Trajnvojaĝoj en Danio). C Alveno

Dana Esperantista Fervojista Asocio (DEFA)

ทนก kun ikke ne escepte de

Læs også:

- 1. Esperanto Kulturfestival i Helsingør Den internationale kulturfestival "Kultura Esperanto Festivalo" præsenterer original esperantokultur og finder i år sted her i Danmark. Festivalen foregår d. 7 juli 2009 til d. 12. juli 2009 i Helsingør,...
- ${\bf 2.} \ \ {\bf \underline{Internettets\ betydning\ for\ esperanto}} \ \ {\bf Esperantos\ flag\ siden\ 1903\ Internettet\ fik\ sit\ gennembrud\ med\ Tim\ Berners-ten and the proposition of th$ $Lees\ bidrag\ sidst\ i\ 1980\text{-}erne,\ som\ førte\ til\ oprettelsen\ af\ www.\ For\ at\ kunne\ se,\ hvad\ internettets\ sejrsgang\ betyder\ for...$
- 3. Esperantobyen Herzberg Tosproget skiltning i Herzberg am Harz: Tysk og esperanto (Foto: www.ic-herzberg.de) Jeg bliver gerne spurgt om esperanto virkelig tales og bruges i hverdagen, til fest og fagligt. Mit svar er...
- 4. Esperanto som et af mine modersmål Hvordan kom det dertil, at esperanto blev et af mine tre modersmål? Min far var tysker. Han forlod Tyskland i 1934, fordi han kunne se, hvad der politisk var under...

Tagget med: engelsk, esperanto, international, iernbane, kongres, ordbøger, oversættelse, Plansprog, UIC, Zamenhof

1 kommentar

Jens S. Larsen

 $Det \ er \ i \ \varpi vrigt \ i \ dag \ (15. \ december) \ præcis \ 150 \ \acute{a}r \ siden \ Zamenhof, initiativtageren \ til \ esperanto, \ blev \ født.$ Google har valgt at markere dagen ved at erstatte l'et i sit logo med et esperantoflag i visse af sine udgaver (f.eks. den svenske, de russiske, de tyske og nogle af de spanske og franske, men ikke den danske eller nogen af de engelske). Hvis du vil se det, skal du skynde dig, for i morgen er det væk!

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter engelsk esperanto Formidling fransk identitet konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014 november 2014	Forvo – All the Words in the
naj 2014	World. Pronounced.
narts 2014	LL-Map: Language and Location
	Minority Rights Group
bruar 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
ktober 2013	UNESCO Atlas of the World's
ugust 2013	Languages in Danger
narts 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
nuar 2013	,
ecember 2012	
ovember 2012	Resurser
ktober 2012	
eptember 2012	Bogstavlyd
lli 2012	Dansk sprognævn
ıni 2012	Den danske ordbog
naj 2012	Dialekt.dk
pril 2012	dk.kultur.sprog
arts 2012	Korpus.dk
bruar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
nuar 2012	Ordbog over det danske sprog
cember 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
vember 2011	Sproget.dk
tober 2011	Svenska Akademien
eptember 2011	θ (Schwa.dk)
ugust 2011	O (Ochwa.uk)
li 2011	
ıni 2011	
naj 2011	
april 2011	
marts 2011	
ebruar 2011	
anuar 2011	
lecember 2010	
ovember 2010	
ktober 2010	
eptember 2010	
uni 2010	
naj 2010	
april 2010	
narts 2010	
ebruar 2010	
anuar 2010	
december 2009	
november 2009	
ktober 2009	
eptember 2009	
august 2009	
uli 2009	

juni 2009

maj 2009 april 2009 marts 2009

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

© 2016 SPROGMUSEET • Kører på WordPress. Tema baseret på Mimbo

Indlæg • Kommentarer